RESIDENCE SUPERIEURE AU TONKIN
DEPOT LEGAL

252e — THỨ BẢY 22 AOÛT 1925

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

4002

ANNONCES

Tarifs des insertions et renseignements divers

Directeur : M. R. SCHNEIDER
Rédacteur en chef : NGUYỄN VĂN TỐ
Secrétaire de la rédaction : NGUYỄN V. LỘC

Adresse télégraphique : TRUNG BẮC-TÂN VĂN HANOI
Téléphone n° 188

Ở xứ ta kíp nên có một cái nông-nghiệp ngân-hàng

III

Ở một nước rộng đất sẵn sang, nhân-công rẻ mà thất, chỉ khổ về một nỗi tư bản thiếu-thốn mà nông-nghiệp không làm sao chấn-hưng được, nông-dân không làm sao tăng tiến được như nước ta bây giờ, mà nếu được có một cái nông-nghiệp ngân-hàng tiếp tế tư-bản cho, kẻ có tài có chí, muốn thì triển cái kế-hoạch khai hoang khẩn đất để mở mang cái mối lợi to tát vô cùng, có thể đem cái ruộng đất của mình đã khai-khẩn được mà thế cố cho ngân-hàng, vay lấy một món tiền vừa nhẹ lãi vừa dài ngày, đủ để mà kinh-doanh những công cuộc trong đồn-điền như đào kinh xây cống đắp đập xẻ cạn, làm đường sá, sắm máy móc, nuôi điền-tốt, mua trâu bò là những công cuộc phải tiêu kể hàng ức hàng muôn, mà có tiêu thì mới hòng có lợi, không có thì không làm sao cắm xuống được một cây hoa giống lên được một luống khoai, đành khoanh tay bó gối, ngồi nhìn bụt cao mất nền, ruộng rẫy mênh mông, đồn điền bát ngát, mầu mỡ tốt tươi mà thành ra ruộng đã cằn, đường chẳng có mà đi, trâu bò chẳng có mà làm, điền khi chẳng có mà dùng, nơi ngập lụt chỗ tiêu khô, nheo nhóc một lũ đi đến-tốt bữa no bữa đói, nhăn nhó với chủ hết mùa này qua mùa khác, rồi rút cục cũng đến phải bỏ ruộng mà chạy lấy người, bao nhiêu công-của cắm bằng đành tiếng bạc thừa trời mất hết; những nhà làm ruộng có được năm mười mẫu tư-điền cũng có thể mỗi năm mỗi vay được một món tiền mà tậu thêm được con trâu cày, mua thêm được ít phân bón, tức là thêm được cho cái mùa tới mỗi mẫu ít ra cũng có năm mười thùng thóc cái lợi tức ấy chỉ nhờ về có món tiền ấy mà sinh sản được ra, hoặc sắm được cái bơm thụt nước hoặc đắp được cái đập giữ bớt khi thủy khi hạn con có cách đề phòng cũng nhờ về món tiền ấy mà khỏi mặc trời lúa cháy; trong một vài chục năm, các người chủ ruộng nhờ vay được tiền mà mở mang đất mới, các nhà làm ruộng nhờ vay được tiền mà cải-lương nghề cũ, ruộng rẫy càng ngày càng khai khẩn được nhiều, mùa màng càng ngày càng thu hoạch được thêm; thử đặt một cái mộng tưởng có một ngày kia các nhà nông ta nhà nào nhà nấy đều có của ăn của để, mấy cửa bể Hải-phòng, Sài-gòn, Đà-nẵng chồng chất đầy rẫy những là gạo, bắp, đậu khoai, bông gai, đường, bột, tổng-ngạch nông sản xuất càng cứ mỗi mùa mỗi thấy bội mãi lên, suốt trong nước bao nhiêu những rừng những rú, những bãi những đồi, nào các xứ trung du thượng du ở Bắc-kỳ, các miền giáp nguồn ở Trung-kỳ, các tỉnh phía tây ở Nam-kỳ, đương đồng không mông quạnh, có lau rậm-rạp, muông chuột tung hoành, đến nhất biến ra dụn thóc kho tiền, đồng ăng vui vậy, nhân dân trú một cõi thì cái vận mệnh dân này nước này hưng vượng biết là chừng nào. Cái công-dức của bà chúa tiền ở trong nông-nghiệp ngân-hàng ban bố ra cho một dân một nước to tát biết là chừng nào! Mà cái lợi ích của dân này nước này nhờ về nông-nghiệp ngân-hàng biết thế nào mà kể xiết.

Điều ấy trước hết phải mong về chính-phủ, vì dân hưng lợi là cái nghĩa-vụ chính-phủ đối với nhân-dân, mà việc hưng lợi cho dân ở trong xứ này tưởng còn có việc gì cần hơn việc nông nữa. Nay xin chính phủ mở ra một cuộc công thải trường kỳ, phát-hành trái khoán ấy ở các thị trường Âu Mỹ, lấy một số tiền làm cơ-bản nông-nghiệp ngân-hàng, việc quản lý có thể hãy tạm giao cho nhà Đông-pháp ngân-hàng, các chi-bộ các tỉnh thì giao cho các quan cai-trị đầu tỉnh kiêm nhiệm, các hội-viên hội-đồng kỳ hạt hoặc các thân hào trong hàng tỉnh sẽ lựa lấy những người thuần cần làm ủy-viên đại-lý công việc cho ngân-hàng; cái công việc ngân-hàng chỉ có xét cách thức làm ăn, hỏ thời-giá ruộng đất của người xin vay nợ mà phát tiền cho vay, đến kỳ hẹn các người vay nợ trả thì thu tiền vào ngân-hàng, ai không trả nợ thì giao văn-tự cho hội-lại phát-mãi ruộng đất; công việc như thế tưởng cũng chẳng phiền-phức là bao nhiêu, tìm được cái phương pháp quản-lý có thể tinh phí cho ngân-hàng, càng có thể lấy lãi nhẹ được cho nông-dân, mà càng làm ích cho nông-nghiệp trong xứ được nhiều vậy.

Mấy lời thô thiển, mong rằng chánh-phủ sẽ thấu xét cho, nông-nghiệp ngân-hàng có chóng được ngày nào, thì nông-nghiệp xứ này chóng chấn-hưng, nông-sản xứ này chóng tăng-tiến được ngày ấy; nông-nghiệp xứ này chấn-hưng, nông-sản xứ này tăng-tiến ngày nào, thì dân có cơ thịnh, nước có cơ giàu ngày ấy. Ta ước-ao được cái hạnh-phúc giàu mạnh văn-minh như nhân-dân Âu-Mỹ, trước hãy ước ao được cái chế-độ nông-nghiệp ngân-hàng ở Âu-Mỹ cũng kiến-thiết ngay ở xứ này.

T.

HAI ÔNG CỤ GIÀ TRANH NHAU CÁI CHỨC QUÁN QUÂN TRONG VIỆC HÚT XÌ-GÀ

Ông Marshall Robbins ở New York năm nay 79 tuổi mới đến Liverpool để tranh nhau với ông W. W. Kelly cái chức quán-quân về việc hút xì-gà hồi chủ nhật vừa rồi. Mỗi người ông Kelly hút 15 điếu xì-gà, cộng 40 năm là 219.000 điếu. Ông Robbins thì tuyên ngôn rằng 75 năm gần đây, mỗi ngày mình hút hơn 3 điếu, tổng cộng là 611.575 điếu.

Hai ông định phen này thì một cuộc để quyết thắng-phụ với nhau.

Việc Thế-giới

(ĐIỆN TÍN)

Ngày 19 Août 1925

Đồng-minh với nước Đức

Nước Bỹ, và Nước Ý đã phúc lại rằng ưng lời lẽ bức thư của nước Pháp đáp lại nước Đức, về bản hiệp ước. Chắc rằng ngày thứ bảy này sẽ gửi bức thư ấy cho nước Đức và trong 24 giờ sau thì sẽ có giả bổ.

Nước Pháp với nước Anh

Ngày chủ-nhật ông Caillaux sẽ đi Londres.

Phào thuyền Alerte đi Đông-pháp

Phào thuyền Alerte khởi hành ở Cherbourg đi Đông-pháp, để dự vào việc tuần phòng các sông.

Chiến-sự ở Maroc

Ngày hôm nay thống chế Pétain là cái nghiệp vụ chính-phủ đối với nhân-dân, mà việc hưng lợi cho dân ở trong xứ này tưởng còn có việc gì cần hơn việc nông nữa. Nay xin chính phủ mở ra một cuộc công thải trường kỳ, phát-hành trái khoán ấy ở các thị trường Âu Mỹ, lấy một số tiền làm cơ-bản nông-nghiệp ngân-hàng, việc quản lý có thể hãy tạm giao cho nhà Đông-pháp ngân-hàng, các chi-bộ các tỉnh thì giao cho các quan cai-trị đầu tỉnh kiêm nhiệm, các hội-viên hội-đồng kỳ hạt hoặc các thân hào trong hàng tỉnh sẽ lựa lấy những người thuần cần làm ủy-viên đại-lý công việc cho ngân-hàng; cái công việc ngân-hàng chỉ có xét cách thức làm ăn, hỏ thời-giá ruộng đất của người xin vay nợ mà phát tiền cho vay, đến kỳ hẹn các người vay nợ trả thì thu tiền vào ngân-hàng, ai không trả nợ thì giao văn-tự cho hội-lại phát-mãi ruộng đất; công việc như thế tưởng cũng chẳng phiền-phức là bao nhiêu, tìm được cái phương pháp quản-lý có thể tinh phí cho ngân-hàng, càng có thể lấy lãi nhẹ được cho nông-dân, mà càng làm ích cho nông-nghiệp trong xứ được nhiều vậy.

Mấy lời thô thiển, mong rằng chánh-phủ sẽ thấu xét cho, nông-nghiệp ngân-hàng có chóng được ngày nào, thì nông-nghiệp xứ này chóng chấn-hưng, nông-sản xứ này chóng tăng-tiến được ngày ấy; nông-nghiệp xứ này chấn-hưng, nông-sản xứ này tăng-tiến ngày nào, thì dân có cơ thịnh, nước có cơ giàu ngày ấy. Ta ước-ao được cái hạnh-phúc giàu mạnh văn-minh như nhân-dân Âu-Mỹ, trước hãy ước ao được cái chế-độ nông-nghiệp ngân-hàng ở Âu-Mỹ cũng kiến-thiết ngay ở xứ này.

T.

Ông Robbins ở New York năm nay 79 tuổi mới đến Liverpool để tranh nhau với ông W. W. Kelly cái chức quán-quân về việc hút xì-gà hồi chủ nhật vừa rồi. Mỗi người ông Kelly hút 15 điếu xì-gà, cộng 40 năm là 219.000 điếu. Ông Robbins thì tuyên ngôn rằng 75 năm gần đây, mỗi ngày ông mình hút hơn 8 điếu, tổng cộng là 611.575 điếu.

Hai ông định phen này thì một cuộc để quyết thắng-phụ với nhau.

Việc Thế-giới

(ĐIỆN TÍN)

Ngày 19 Août 1925

Đồng-minh với nước Đức

Nước Bỹ, và Nước Ý đã phúc lại rằng ưng lời lẽ bức thư của nước Pháp đáp lại nước Đức, về bản hiệp ước. Chắc rằng ngày thứ bảy này sẽ gửi bức thư ấy cho nước Đức và trong 24 giờ sau thì sẽ có giả bổ.

Nước Pháp với nước Anh

Ngày chủ-nhật ông Caillaux sẽ đi Londres.

Phào thuyền Alerte đi Đông-pháp

Phào thuyền Alerte khởi hành ở Cherbourg đi Đông-pháp, để dự vào việc tuần phòng các sông.

Chiến-sự ở Maroc

Ngày hôm nay thống chế Pétain xuống tàu đi Maroc. Ngày mai thống chế sẽ gặp M. Primo de Rivera ở Algésiras, và sẽ bàn về việc chiến-tranh của quân Pháp và Tây-ban-nha thống-chế sẽ lưu lại Maroc lâu hoặc lâu trước. Tại mặt trận Taza, quân Pháp khai thế công mấy trận nữa đắc thắng, nay mai sẽ dứt mấy trận lớn, theo như cái chương-trình Lyautey-Naulin trên đánh đuổi địch-quân ở miền núi Taoula mọi việc vẫn được như ý, quân Pháp đã chiếm được các đồn của địch quân, và vẫn tiến lên như thường, làm cho địch quân chạy lui về miền Nam.

Về miền nam Taoula, các châu ở Fez-Ouled-Bair xin đầu hàng. Các châu Beni-Mez-Guilda xem chừng đã chán nản.

Hoa-kỳ với nước Bỹ

Trong bàn giao-ước của Hoa-kỳ với nước Bỹ định rằng nước Bỹ phải trả nợ làm 62 năm thì hết, theo như các điều kiện sau này: 1° Các số tiền vay trước ngày đình chiến thì không phải trả lãi, 2° các số tiền vay sau ngày đình chiến thì phải chịu lãi 31/2%, được triển hoãn trả khoản trong hai năm. Hội-đồng có nói các điều kiện đặc biệt trên này là theo như lời của tổng-thống Wilson đã hứa với nước Bỹ, các nước khác không thể lấy đấy mà tị được.

Việc nước Nhật

Quan thượng-thư bộ ngoại-giao nước Nhật nói rằng tin đồn nước Nhật giao-hiếu với nước Nga và nước Đức là một tin không có gì là đích xác.

Bác-sĩ Fukuss, giáo-sư khoa kinh-tế tại trường trung-học thương-mại ở Tokio, bác-sĩ Marsumura, giáo-sư khoa thảo-mộc ở trường đại-học Hokkaido, và bác-sĩ Dohi, giáo-sư khoa y-học ở trường đại-học Tokio, sẽ đại-diện chánh-phủ đến dự lễ khánh-thành hội Hàn-lâm của chánh phủ Xô-viết ở Moscou. Bác-sĩ Dohi lại sẽ đi Paris để dự cuộc hội-nghị quốc-tế về việc phòng ngừa các bệnh xấu-xa, đầu tháng Octobre này sẽ họp.

(Indopacifique)

Nước Thổ với nước Anh

Các báo nhận được tin điện Constantinople nói rằng tòa nội-các nước Thổ sẽ xin hội Vạn quốc giao đất Mossoul cho nước Thổ.

Một việc phát minh có ích cho tàu ngầm

Báo *Petit Parisien* nhận được tin ở Lille nói rằng một người thợ Pháp có chế được một cái máy có thể cứu được những thủy-thủ tàu ngầm khi đắm.

Chiến-sự ở Syrie

Có Beyrouth có tin rằng quân Druses đã giải lại 40 thiết bị Pháp.

(Havas)

Việc Trung-hoa

Việc mưu phục tích

Các quan thám-phán Trung hoa xét ra các giấy má bỏ được ở hoàng-cung, không đủ bằng cớ mà tra xét.

Các báo về đảng quốc-dân kháng-cáo quan thượng-thư bộ tư-pháp có ý khuynh hướng về đường phục-tích và yêu-cầu trục-xuất người Anh sung sự-phái của phe đế.

Việc hành-vi của Trương-tác-Lâm

Dương-vũ-Đình, là chánh thám-mưu của Trương-tác-Lâm, được bổ đốc-binh tỉnh Giang-tô, kiêm cả Thượng-hải.

Trương-học-Lương là con trai Trương-tác-Lâm thế Dương-vũ-Đình vào chức chánh thám-mưu.

(Indopacific)

Về việc quan thuế

Hội ngoại-giao định ngày 15 octobre 1925 này triệu tập cuộc quan-thuế hội-nghị, nhưng nếu phạm vi không mở rộng thì thôi không triệu tập nữa.

Chánh-phủ đã dự cử Thẩm-thụy-Lân, Nhan-huệ-Khánh, Thái-đình-Cân, làm toàn-quyền đại-biểu cuộc hội-nghị ấy. Nhưng Thẩm định những Vương-chính-Đình.

Ngoại-giao ủy-viên là Vương-chính-Đình có nói với các báo-quán rằng, về việc mở cuộc quan-thuế hội-nghị, có tranh được quyền quan-thuế tự-do, không thì đừng khai hội còn hơn.

Về việc xin tha Tào-Côn

Bọn Tiêu diện-Nam có liên danh điện xin tha Tào-Côn, xem chừng Đoàn-kỳ-Thụy không chuẩn, nên không trả lời. Ý Đoàn cho là Tào-Côn phạm tội hối-tuyển cần phải đem đề quốc-dân công-phán. Nay cuộc hội-nghị quốc dân chưa khai thì chưa có thể tha được.

Mới rồi Tào-Côn có cạo râu đổi bộ dạng giả làm một tên lính chực trốn, nhưng bị lính canh ngờ biết, nên tự đấy lại bị lính canh giữ một cách nghiêm-ngặt lắm.

Người ta nói rằng cuộc liên-minh chín tỉnh vừa lập lên mới đây, có lẽ là cái mầm phái Trực-lệ (phái Tào-Côn) lại nảy ra chăng.

Tin Trần-quỳnh-Minh

Có người hỏi Trần-quỳnh Minh đối với thời cục định như thế nào. Trần nói Trần hết sức phản-đối cộng sản, nếu chính-phủ Quảng-đông quả không có ý thực hành chủ-nghĩa cộng-sản thì Trần cam chịu thất-bại, về rời điền giã, vì mấy năm nay nhân-dân khổ cực về nại chiến-tranh, Trần cũng chẳng dám quấy rối nữa. Nhưng nếu chính phủ Quảng-đông định thi-hành chủ-nghĩa cộng-sản thật, thì Trần quyết không chịu lui nào.

(Dịch báo Tân)

HÀI ĐÀM

Con vua Ngọc-hoàng

Đêm khuya, canh tàn hai bạn thuở xưa ngồi nhìn nhau, nào những thuở vẫn tắt dải vì nỗi gian-nguy, nước không Nạo hết tẩn này, nhiều hết lọ kia, chỉ viên được vài viên xấu tốt, chia tay nhau để chiều với ngựm nước cho qua cơn ngoáy. Thế mà còn tìm cách gheo cợt nhau, anh nọ đố anh kia:

— Tôi đố anh biết ở thế gian ai là con đức Ngọc-hoàng Thượng-đế?

Vua chúa ai.

Không thời, như câu hèm nọ tôi nghe thấy người ta kể:

Hiu hiu gió thổi trên non,
Ai mà đoán rằng là con Ngọc hoàng.
Ngọc-hoàng ngài ngự ngai vàng,
Thế mà con nuốt cám hát hàng chan chan.

Như vậy thì chính chúng mình mới là đích con đức Ngọc hoàng đấy.

Kim-Xuyên

Giải đáp những điều pháp-luật

LỜI HỎI. — Nhờ quí-báo chỉ bảo làm ơn chỉ giáo cho tôi việc sau này:

Em gái tôi lấy lẽ ông... có hơn được một con gái, chồng mất đã lâu, không có con gái. Người vợ cả cũng mất rồi mà không có con cái gì cả. Vậy nay người em gái tôi có thể lấy thêm ruộng là của chung mà cho đứa con gái được không?

Người em gái tôi có chọn một đứa cháu gọi bằng thím để lập tự cho chồng và có ý cho nó một phần ruộng. Đứa cháu ấy là con một của người em chồng. Song từ khi lập tự nó về nhà bao giờ. Nay nó lại ăn ở tệ với em gái tôi là thím nó và dọa lăng mạ cả thím có nữa. Vậy ra em gái tôi có thể không cho nó làm kế tự nữa có được không?

LỜI ĐÁP. — Vì người vợ cả đã mất mà không có con thì gia-sản của người cha, con gái người vợ lẽ (em gái ông) được hưởng cả.

Người vợ cả ấy không có con trai, chọn cháu kế tự cho chồng là phải; song đứa cháu ấy là con một, phải đứng kế tự cho bố để nó rồi, thì không làm kế tự cho bác được.

Gia đĩ nó lại ăn-ở tệ với thím, thì người thím phải bãi cái điều kế tự của nó đi, vậy người thím phải làm một tờ bãi, mời lý-trưởng và hai người kỳ dịch ký vào giấy ấy, rồi nhờ lý-trưởng giao một bản sao cho nó.

Bấy giờ người vợ góa phải mời hội-đồng gia tộc đến mà chọn đứa cháu khác kế tự cho chồng, nhưng không được chọn những đứa con một.

Ph. h-L.

VIỆC HỌC Ở CÁC MIỀN NHÀ QUÊ HOA-KỲ

Tại các nơi thôn quê, người Hoa-kỳ cũng cố sức đặt các trường đủ các lớp, để bắt dân các trường chỉ có một ông thầy mà thôi. Các trường ấy thường đặt vào chỗ trung-ương các hạt, tầm khi có đủ tám lớp tiểu-học và bốn lớp trung-học, con trẻ ở nhà quê cũng theo học được đủ các lớp như ở các nơi thành-thị, mà không phải bỏ cả ổ thôn quê ra học ở tỉnh-thành, vừa tốn đồng tiền vừa hại cho sức khỏe.

Muốn lập các trường hoàn bị như thế, tất phải có nhiều học-sinh mới được, vì vậy ở các miền thôn-quê, người Hoa-kỳ có đặt các đường ô tô cho học-trò đi, sáng nào cũng có xe đến các xã đưa học-trò đến nhà trường, vì từ nhà học-trò đến trường học xa đỗ đồng độ 6 kilomètres. Đi mất độ nửa giờ thì tới nơi. Buổi chiều lại có ô tô đưa học-trò về. Mỗi ngày học-trò ở nhà trường bảy giờ, đến chiều lại có xe ô-tô đưa về làng. Mỗi ngày tiền ô tô về một người học-trò mất độ 20 centimes, để có các xã chịu cho.

Việc đặt trường kiểm-bị ấy ở nhờn thôn quê bắt đầu từ năm 1880 đến nay thấy nở ngày một thêm-bộ. Hiện nay các trường ấy cộng là 12 0 0 cái.

VẬN UYÊN

Phong rao

Ai ơi ta nhắn-nhủ cùng,
Nhắn-nhủ với bỏ-thí tang bồng mọi nơi.
Rải may là bước đường đời,
Con thuyền mặt sóng chớ người tay chèo.

Con đường danh lợi xa xa,
Khi khu bước mãi nghe đà chồn chân.
Đem thân đâm đuổi bể trần,
Toài đành lo trả nợ-nần cho xong!

Tự mang tiếng khóc ra đời,
Cõi đời mới biết là nơi nợ-nần.
Gớm thay cái nghiệp phong-trần,
Làm cho tái-tứ giai nhân ê chề!

Em ơi, anh bảo em này,
Công cha nghĩa mẹ coi tầy nước non,
Sao cho trọn đạo làm con,
Phải mong báo đáp công on sinh-thành.

Vì ai nên một có mình?
Cảm thương đôi đức sinh thành dạy nuôi
Công trình kể biết mấy mươi?
Ng. Tmà đáng lận con người bạc đen

Ai vui ta cũng mừng thầm,
Ai buồn ta cũng đau năm thay ai,
Cũng sinh làm một kiếp người,
Biết nhau là lối ở đời là duyên.

Ai ơi đứng lại mà trông,
Kia cô mà phấn kia ông bạc đầu;
Cuộc đời hễ bể nương dâu,
Trăm năm để một mối sầu cho ai?

Lan-tha h Ng-hữu Quảng

Mộ-hoang

Sè sè nấm đất ở bên đường,
Vó-chẳng mồ kia lạnh khói hương?
Có lẽ rên phong người yểu điệu?
Hay là sở phải khách văn-chương?
Tài-hoa chín suối vài gang đất!
Phù quí ngàn năm một nắm xương!
Con tạo có cầu gây lắm nỗi.....
Chẳng qua thế sự giữa hoàng-lương!

Khóc người bạc mệnh

Nghe tin xiết nỗi khóc cùng thao,
Dương nhụy hoa xuân sớm vội tàn!
Sóng bạc Long-giang (1) rầu thực-nữ,
Rèo xanh Hồ Hính (2) nhỏ hồng-nhan!
Hai vai tình hiếu thêm còn nặng...
Muôn giọt tương-tư lụy thắm chan!
Phận-bạc thương-ôi chừa xét nhỉ?
Hỏi thăm ngành lại mấy quan-san!

Nhớ Cao-bằng

Cảnh cũ người xưa những gợi sầu,
Cao Thành xa cách bấy nhiêu lâu!
Non Sầm (3) mấy độ cây xanh đá?
Suối Hiền (4) bao lần nước cạn nâu?
Lớp sóng Tây hồ khôn nỗi nhớ,
Chuông chùa Trấn-vũ động dồng-chân!
Có-ng danh một gánh riêng còn nặng,
Muốn dặm trông với tít mắt đâu!...

Ngô-lương-Ngư

1, 2 Thuộc Hải-ninh.
3, 4 Thuộc Cao-bằng.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Tin sau cùng

Bốn người về đảng cộng-sản bị án ở nước Pháp

Bốn người về đảng cộng sản bị kết án tối giam về việc xui giục quân-lính bất tuân thượng lệnh.

Cái nạn đình công ở Marseille

Hội liên hiệp lao động ở Marseille có ra lệnh nhất-luật đình công 24 giờ, thì bọn lao động đều theo.

Tàu Paul Lecat ở Nhật bản

Tàu *Paul Lecat* bị giữ lại ở Kobé, vì một người Trung hoa trong bọn thầy-thả bị nghi là mắc bệnh tả.

Chánh-phủ Quảng-châu đề cấm Hương-cảng

Chánh phủ Quảng-châu đánh thuế các tàu ngoại quốc vào cửa bể của Quảng-châu, hay ở đấy đi ra. Thuế đánh từ 2.000 đến 20,000 đồng. Các tàu phải đi thẳng đến Quảng-châu, chứ không được đỗ lại ở Hương-cảng. Những tàu đi đến Hương-cảng không được giấy phép.

(Indopacifi)

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 30 độ
15 giờ 33 độ

Giá thóc gạo

Gạo hạng nhất, một tạ	11 $ 30
nhì,	10 25
ba,	9 85
Thóc hạng nhất,	6 45
Hấp ngô	6 40

Giá bạc. — Kể từ ngày 21 Août 1925 giá bạc ở kho Nhà-nước định là 12 f. 13.

Thị giá quốc tế	Ngày 19 Août 1925	46,20. — 72 35 — 47,40 — 46,25. 72 30

Tin tàu — Tàu *Songbo* đến ngày thứ hai 24 août hồi 10 giờ ở Haiphong sẽ chay chẵng đi Hong-kong. Các tàu từ Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyến xe lửa 20 giờ 7 phút tối 23 août.

Tại sở Công chính Bắc kỳ. — M. Normandin là chánh công-chính kỹ sư tại Bắc kỳ mắc bệnh phải vào nằm nhà thương Bạch-Mai. Lemai là chánh đạo công chính thứ nhất bổ thay trong khi M. Normandin nghỉ vắng.

Quan thiếu tá Jeanbrau về nghỉ — Bản quán được tin rằng sang tháng septembre sắp tới, quan thiếu tá Jeanbrau chánh-sở chính trị phủ Toàn-quyền, cùng bảo quyến sẽ đáp tàu *Paul Lecat* về nghỉ bên quý quốc.

Nguyên thiếu-tá bị đau ở chân đã mươi tháng nay, đi lại không được như thường, nên các quan thầy thuốc có khuyên thiếu tá về nghỉ mấy tháng ở Pháp và để phục thuốc theo một phép thích hợp cho chóng khỏi.

Đến ngày 2 septembre này thiếu-tá sẽ xuống Haiphong để đáp tàu, chừng mùa xuân sang năm ngài sẽ trở lại bản xứ.

Bản quán xin có lời kính chúc thiếu tá cùng bảo-quyến hai chữ vinh an.

Hội chợ Hanoi — Ông phó Hội-trưởng phòng Thương-mại là M. Perraud có mời hội-đồng trị-sự Hội-chợ Hanoi đến họp tối hôm qua là ngày thứ năm hồi 9 giờ. Có mặt những ông này:

MM. Perroud, Demolle, Delaye, Le Roy des Barres, Đỗ-Thận.

M. Nervo là đại-lý ấy-viên của hội-đồng cũng đến dự.

Trước hết Hội đồng xét các gấy hồi thuê chỗ tại Hội-chợ năm nay và định cho các nhà hồi thuê những gian nào. Nay mai phòng đại-lý ủy-viên của hội sẽ báo cáo cho các nhà hồi thuê biết.

Ông phó hội-trưởng lại trình Hội-đồng rằng quan Lãnh-sự Nhật-bản có phàn nàn về nỗi sở Thương-chính khám các mẫu hàng của Nhật gửi bày tại Hội-chợ. M. Perroud nói rằng ông đã điều đình với sở Thương-chính về điều ấy, vậy quan Lãnh sự Nhật sẽ được như ý.

Vì có một hiệu buôn ở cây khiêu ngỏ, cho rằng hội-đồng định rằng phàm các nhà buôn nào có cửa hàng tại Bắc kỳ hoặc trụ sở ở đấy thì không được điều đình với một người có hàng bày tại Hội chợ để gửi hàng mình tại gian hàng của người ấy, trừ ra khi nào hội-đồng có cho cách chọn phòng riêng thì không kể.

Hội-đồng trị-sự lại y bức thư của ông phó hội-trưởng phúc đáp phòng Thương-mại Haiphong về sự dị-nghị của phòng ấy đối với cuộc Hội chợ.

Rồi ông phó hội-trưởng có trình Hội-đồng về khoản tài-chính của hội, ông có nói rằng tài-chính của hội năm nay có điều quẫn bách, vì là Hội-đồng thành-phố Hanoi trước kia vẫn trợ-cấp cho từ 3.000 đến 5.000 đồng mà năm nay chỉ trợ cấp cho có 1.000 đồng mà thôi.

Hội-đồng định rằng lại có thỉnh-cầu với Hội-đồng thành-phố một lần nữa xem sao và theo như ý-kiến của một ông hội viên thì Hội-đồng định giao cho ông phó hội-trưởng thương thuyết với hai Hộ-đồng thành-phố Nam-định và Hải-dương xem có trợ cấp cho Hội-chợ năm này được không.

Hội-đồng lại định năm nay vẫn cứa thì phải trả tiền và đã giao cho phòng Đại-lý của hội dự thảo cách thi hành thế nào. Đến 10 giờ 30 thì Hội-đồng giải tán.

Y-khoa bác-sĩ Sarrailhe
6, Phố Thợ nhuộm — Giây nói số 396

Việc giả-mạo và hối lộ tại sở Cẩm. — Viên đội Dubar và đồng đảng phạm tội hối-lộ và giả mạo trong việc phạt vì cảnh ở thành-phố tới đến tháng sau sẽ phải xử tại tòa án Đại-hình. Nghe nói quan phó chưởng-lý Saint-Michel Danezat sẽ ngồi ghế chưởng lý để luận tội những người bị cáo.

Cuộc thi ô tô trên Tam-đảo — Hội-đồng trị sự đã tính toán rất kỹ lưỡng sự kết quả cuộc thi ô-tô trên Tam-đảo vừa rồi như sau này, còn bài tự sự tinh tường thì sẽ đăng ở số báo *Courrier Automobile* ra ngày thứ hai này:

1	Fiat	10	Fénies	7 159
2	Roi Pilain	12	Pham-q Phác	6 918
3	Fiat	10	Guillod	6 570
4	Berliet	12	Bigot	5 410
5	Peugeot	15	Jean Henri	5 311
6	Peugeot	15	Sircoulomb	5 284
7	Senechal	7	Hognideau	5 251
8	Berliet	7	Hervé	5 190
9	Salmson	7	Desrémé	4 906
10	Roi Pilain	10	12	Moissié	4 742
11	Berliet	15	Bruneval	4 663
12	Panhard	12	Thiret	4 625
13	Berliet	12	Beyer	4 149
14	Cottin-Dgttes	12	Girardot	3 676
15	Amilcar	7	Tu-Đường	2 882

Ai tín. — Bản-quán được tin buồn rằng Mme Nguyễn-thị-Chất mới bị thế tại qui xá, phố hàng Nón, số 53. Đến 6 giờ sáng sẽ làm lễ cất đám.

Vậy xin có mấy lời kính viếng bà và chia buồn với qui quyến

LỜI CÁO PHÓ

Chúng tôi xin cáo-phó để các cụ các ông, các bà biết rằng thân-mẫu, nhạc mẫu chúng tôi là

Bà NGUYỄN-THỊ-CHẤT
hưởng thọ 53 tuổi

mệnh chung tại phố hàng Nón, số 53.

Lễ an-táng sẽ làm tại địa-phận làng Mọc Hạ-đình, Hà-đông sáng ngày mồng 6 giờ.

Cô-ái tử: Nguyễn Thịnh, Nguyễn ngọc Lợi, Nguyễn-hữu-Thuận.

Tế tử: Trần-văn-Phác.

đồng gr-quyến cáo phó

MUỐN BAN

Xe ô-tô «MAXUELL» còn tốt lắm, giá **650 $.**

Xe ô tô «RENAULT» 3, 4 chỗ ngồi, còn mới giá **1.050 $.**

Hỏi tại: GARAGE MODERNE
bd Henri-Rivière Prolongée

SÁCH MỚI

TIẾNG GỌI ĐÀN của ông cử Dương-bá-Trạc soạn, giá. **0$40**

TRAI LÀNH GÁI TỐT của ông cử Dương-bá-Trạc soạn, giá . . . . . **0$25**

QUỐC-VĂN TRÍCH DIỄM của ông giáo Dương-quảng-Hàm soạn, giá . . . . . **0$45**

CHUYỆN GIẢI TRÍ từ quyển 1 đến quyển 7, mỗi quyển giá. . . . . . **0$15**

TRUNG HIẾU THẦN TIÊN từ quyển 1 đến quyển 4, mỗi quyển giá. . . . . . **0$10**

BÁN TẠI
TAN-DAN THU-QUAN
20, phố hàng Bông Đèn Hanoi.

CÔNG-TY ĐIỆN-KHÍ ĐÔNG PHÁP

Công ty điện-khí Đông pháp có lời bá-cáo để quý khách biết rằng, vì công-ty bận về công-việc mở mang nhà máy, nên không có thể nhận được việc lắp và chữa máy điện cho xe ô-tô nữa. Sáng công-ty vẫn nhận chữa các máy Dynamo – Magnéto – Klaxon – Accumulateur, – miễn là phải tháo sẵn ra đã, mà đem đến phòng « Bureau de Réclamation » của công-ty số 69 phố Francis Garnier.

Aluminium

lò xo – vải cổ cuống mốc – vòng bánh – chục xe –

NGUYỄN-HỮU-THẬN
Nº 217 Phố Hàng Bông

Ngạch Học-chính. — M Nguyễn đình-Thông, giáo học thượng hạng hạng nhất tại trường kiểm bị Hà-đông, theo như đơn xin được nghỉ một năm, kể từ ngày 1er septembre 1925.

Các cụ học-sinh tại trường nữ sư-phạm Hanoi có tên sau này đều được bổ kể từ ngày 1er septembre 1925:

Giáo-học hạng tám:

Melles Ng-thị-Hoa, Ng-thị Sang, Ng-thị-Yên, Ng-thị-Dương, Trần-thị-Ma, có bằng thành chung về ban sư phạm

Giáo-học phụ-biện niên bổng 528 $ 00

Melle Lê-thị-Thọ, có bằng thành-chung về ban sư-phạm.

Các cụ học-sinh lớp sư-phạm Hà-nội có tên sau này đều được bổ, kể từ ngày 1er septembre 1925

Giáo học thí sai tập sự:

MM. Ng-quỳnh-Vỹ, Ng-đích Bật Phạm-văn-Bật, Phùng-văn Bèo, Vũ-quang Uyên, Phùng-v-Lộc, Ng-văn-Hải Trương-v-Nhu, Ng-v-Hou, Trần-khả.-Lon . Ng-quốc-Khang, Đào v-Tiến, Đỗ v-Tích.

Làm phụ-biện trong ngạch học chính ngươiệt bổng 22 $ 50:

MM. Lê-v-Chuẩn, Lê-thành-Quát, Kiều-đức-Kính, Ng-v-Chu, Phạm gia-Hang, Ng v Lưu, Ng-v-An, Ng-trần-Ha, Phạm-v-Kim, Phạm-tông Nha, Ng-trọng-Nghĩa.

M. Trần-ngọc-Phúc giáo học thí sai tập sự ở trường Cốc-phong, tổng Đại quan, phủ Khoái-châu. (Hưng-yên) được tăng giáo-học thí-sai bằng tám.

Các học-sinh có tên sau này, có bằng sơ học Pháp-Việt. đều được bổ giáo học thí-sai tập-sự:

MM Ngô-qui-Trương, Phạm-ngọc-Lâm, Phạm-gia-Đệ Ng-v-Thanh

Ngạch thừa phái. M. Nguyễn-ký-Tế, sau học-sinh trường Trung-học Tây Hanoi quán làng Yên-vệ, phủ Yên-khánh, (Ninh-bình), được bổ thừa-phái hạng năm, bằng tông của phẩm văn giai (9,2), và bổ đi thừa phái huyện Thanh-thủy (Phú-thọ).

Ngạch khán-hộ, — Cô Trịnh-thị-Thọ, nguyên học-trò có đỗ tại trường thuốc Hanoi, được bổ khán-hộ hạng tư.

TẠI RẠP CHỚP-BÓNG FAMILY CINÉMA
Phố hàng Buồm

Từ thứ bảy 23 đến thứ ba 25 Août 1925 chiếu phim ảnh An-nam

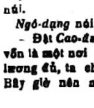
TOU-TOU MAUVAIS SUJET

Bắt đầu từ thứ tư 26 Août 1925 trở đi chiếu phim ảnh tiểu-thuyết 14 hồi

LA FILLE DU CIRQUE

PHÒNG - THĂM - BỆNH
CỦA QUAN
Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET
Thương thọ đệ nhứt đẳng Bảo-tinh hội-viên
Nguyên chuyên về ngoại-khoa tại bệnh-viện Tunis, Fes, Rabat, Casablanca Port-Said (Ai-cập) Huế.
Ngoại khoa, bộ-sinh, chữa mắt có các thứ bệnh lậu, bệnh giang mai
KHÁM BỆNH : Giờ 3 đồng một lần
XIN GIẤY LÃM-CHỨNG : Giá 1 $ 00
Phòng khám bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 52, giây nói số 736

AU CINÉMA TONKINOIS
78, rue des Remparts, Hanoi
Chương-trình
từ ngày thứ năm 24 Août 1925 đến ngày thứ hai 24 Août 1925
KASAN - CHIEN - LOUP
một vận-động-hội miền bắc-cực
Chia làm . . .
Thứ bảy 22 Août } hồi 17 giờ 30
Chủ-nhật 23 Août }
Buổi ban ngày giảm giá

PHARMACIE FRANÇAISE & INDIGÈNE

Pharmacie Montéro
54, RUE PAUL-BERT, HANOI
MỚI BÁN THUỐC ĐẺ
Le Peptofer Jaillet
là thứ thuốc bổ-rất thời-thiêu

Mở trường. — Kể từ ngày 1er septembre 1925 trở đi, tại các làng sau này thuộc tỉnh Thái-nguyên, mở ra mỗi nơi một trường Sơ-đẳng Pháp-Việt.

Tại làng Đèn-du, huyện Phú-lương.

Tại làng Phú lý, huyện Phú lương.

Trực xuất cảnh ngoại. Người Khách Lý-Peng-Sao, không có chỗ ở nhất định ở Đồng dương, nay bị đuổi ra ngoài thuộc-địa.

Xe-điện trượt bánh. — Sáng 19, hồi 10 giờ, một chuyến xe-điện ở Bờ-hồ xuống Bưu-mai lúc đang mở máy nhanh bị trượt bánh ra ngoài, may thắng việc gì đến người cả, xe phải đứng lại một lúc rồi lại chữa được ngay.

BÁN một cái xe auto Dodge máy tốt, giá rẻ, có nhiều đồ phụ.
Hỏi tại sở Verneuil & Gravereaud
3, Bd Rialan, Hanoi.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Nạn ô-tô. — Hồi 10 giờ rưỡi sáng thứ ba 18 Août ở đường Henri Rivière rẽ ra phố Harmand có một chiếc xe tay hiệu P.P.H. số 2439, do tên Phạm-văn-Khang kéo, trên có người đàn bà ngồi tên là Vũ-thị-Bé ở Lạc-viên, thấy phía trước một xế chiếc ô-tô chạy lại thì với vàng đứng rẽ một bên phương đường, nhưng chẳng may bị chiếc ô-tô lấy va phải, chiếc xe tay bị đổ nhào gãy tan một bên bánh, người đàn bà ngồi xe ngã xây xát có mình mẩy, còn tên phu xe may chạy kịp không việc gì.

Hiện sở Cẩm đã làm biên-bản về xét lối tại bên nào.

Sở cẩm vừa làm biên bản về việc ô tô xảy ra ngày 14 août vừa rồi là Bùi-văn-Tuyên làm coi cu-li nhà ở Thượng lý đi xa đạp bị xe ô-tô của một ông Tây va ngã. Người coi ấy bị thương xoàng, còn xe gãy bổng. Hai bên nhận điều đình thỏa thuận.

Vừa rồi ở Đồng bì có cái nạn ô tô xảy ra thì nay tôi ấn đã tư sức sở cẩm làm biên bản để xét.

Hồi 19 giờ ngày 19 août: ở phố Paul Bert có chiếc xe tay hiệu P.P.H. số 2673 do Đặng-văn-Tuân kéo, bị một chiếc xe ô tô va đổ gãy mất cả hai bánh, may người cu-li chạy được không việc gì, xe ô tô va đổ chiếc xe tay như thế mà cổ chạy không đứng lại không ai nhờ là xe của chính nào.

Việc phân chất rượu vang. — Việc phân chất rượu vang đó của mấy hàng bán lẻ đã xong rồi, chừng nay mai sẽ biết kết quả.

Việc phân chất sữa tươi. — Ngày 4 août trước sở cẩm có cho người đi lấy mẫu sữa tươi ở các nhà hàng để về phân chất xem thì thấy nhiều nước pha vào sữa từ 25 đến 40 phần trăm.

Thả cẩu nước. — Vừa rồi cậu Đan-xuân-Lan 15 tuổi nhà số 2 phố Khách đi qua vườn hoa đường Bonnal nhặt được ở bãi cỏ một chiếc thẻ căn cước đề tên Hà-thuần-Hằng thì lập tức cậu đưa nộp sở cẩm.

THỦY-HỬ

NGUYỄN-CÔ-ĐỰC dịch thuật

Sài-tiển kêu lên rằng:

— Việc này là bởi trang-khách *Lý-đại* muốn cứu chủ nhân, lỡ đánh chết người, chứ không can chi đến tôi. Vả nhà tôi nguyên có đan-thư thiết-khoán của tiên-triều, có sao lại nỡ đang đến hình-pháp!

Cao liêm nói:

— Đan-thư thiết-khoán đâu, đem đây ta coi!

Sài tiển nói:

— Tôi đang sai người về *Thương-châu* lấy.

Cao liêm lại hầm hầm nổ giận mà mắng rằng:

Thằng này dám kháng-cự với quan à! Ngục-tốt đâu! Cứ đánh thật đau cho ta!

Quân-sĩ vâng lệnh, đánh cho *Sài tiển* máu dầy thịt nát, bắt-đắc-dĩ phải cung-nhận là có sai người trang-khách *Lý đại* đánh chết *Ân-thiên-tích*. *Cao liêm* truyền đem cái gông tả-tả nặng 25 cân đóng gông *Sài tiển*, tống giam vào trong ngục.

Con tế thì *Ân thiên tích* thì khi khám nghiệm xong đã sửa soạn mai-táng *Ân* phu-nhân (vợ *Cao liêm*) muốn hỏi thử cho em, xui chồng là *Cao liêm* phải tịch-thiên tài sản nhà *Sài hoàng-thành* và tống-giam già-quyến.

Lại nói chuyện *Lý-qui* đi gặp ngày đêm về *Lương-sơn-bạc*. Khi đến sơn-trại, vào yết-kiến các vị đầu-lĩnh. *Chu-đồng* ở trong thấy, lại hầm hầm nổ giận, tay cầm ngọn giáo chạy ra đuổi đánh *Lý qui*. *Lý qui* cũng rút bài lưỡi búa để đối-địch lại. *Triều-cái*, *Tông-giang* cùng các vị đầu-lĩnh đều đứng dậy can ngăn.

Tông-giang bảo *Chu-đồng* rằng:

— Việc giết Tế-an-công-tử khi trước không can dự chi đến *Lý qui*, chẳng qua là bởi *Ngô quân-sư* thấy đại-huynh không chịu lên núi, bắt-đắc-dĩ mới phải bày ra kế ấy. Ngày nay đại-huynh đã tới sơn-trại, xin chớ nghĩ oai điều việc trước, nên phải đồng tâm hiệp lực, cùng heo đại-nghĩa, chớ khiến cho người ngoài chê cười vậy.

Nói xong, liền gọi *Lý-qui* mà bảo rằng:

Hiền-đệ nên xin lỗi cùng ông *Mộ-nhiêm công* đi!

Lý-qui trợn mắt mà kêu to lên một câu rằng:

— Không xin lỗi thì hãn làm sái gì! Tôi đây đã nhọc phen giả sức giúp sơn-trại, chớ hãn chưa từng có chút công-lao nào, mà chỉ lại bắt tôi phải xin lỗi với hãn.

Tông-giang nói:

Vì nước giết chết tiền công-tử. Việc ấy dẫu bởi tướng-lệnh của quân-sư, nhưng cứ lấy niên xỉ mà nói thì ông ta cũng đáng tuổi làm anh nhà-ngươi. Bây giờ ngươi hãy nể lời ta mà lạy ông ta đi, rồi ta lại lạy trả nhà-ngươi chớ gì!

Lý qui bị *Tông-giang* cưỡng bách mãi, bất đắc dĩ phải nói với *Chu-đồng* rằng:

— Tôi chẳng sợ gì ông, chỉ vì đại-huynh tôi cưỡng-bách, nên tôi phải cùng ông xin lỗi!

Tông-giang lại cố bắt ép *Lý-qui* lạy. *Lý-qui* bất-đắc-dĩ phải bỏ hai lưỡi búa xuống mà sụp lạy *Chu-đồng* mấy lạy, bấy giờ *Chu-đồng* mới ngoái cổ trông giận. *Triều-cái* truyền quân-sĩ đặt tiệc để mời hai người uống rượu giải hòa.

Lý-qui thấy thế, chuyện *Sài-tiển* sang thăm bệnh ông chú là *Sài-hoàng-thành* ở *Cao đường*, bị người em vợ quan phủ ở đấy tên gọi *Ân-thiên tích* muốn chiếm đoạt vườn đất của nhà mà người đến hỏi-đã *Sài-tiển*. Tôi thấy vậy tức mình đã đánh chết *Ân-thiên-tích* rồi!

Tông-giang nghe nói, giật mình kinh sợ mà bảo rằng:

— Bây giờ nhà ngươi trốn đi thì để đi-lụy đến *Sài đại-quan*-nhân phải không!

Ngô dụng nói:

Đại-huynh chớ lo-sợ! Đợi *Đái-tôn* về đây, sẽ được biết rõ đầu đuôi ý-tứ này.

Lý qui lại nói rằng:

— *Đái-tôn* đi đâu thế?

Ngô-dụng nói:

— Ta sợ ngươi ở nhà *Sài* đại-quan nhân, xảy có gây ra sự lôi-thôi gì chăng, vậy nên bảo ông ta xuống tìm ngươi về nữa. Ông ta tìm ở đấy không thấy, tất thế nào cũng sang *Cao-đường*.

Nói chưa dứt lời thì bỗng nghe báo *Đái-tôn* đã về. *Tông-giang* vội-vàng chạy ra nghênh tiếp, mới nói ở trong nhà, liền hỏi đến việc *Sài đại-quan-nhân*.

Đái-tôn đáp rằng:

— Tôi đến nhà *Sài* đại-quan-nhân, đã biết đại-quan-nhân cùng *Lý qui* đi sang *Cao-đường* rồi. Tôi theo sang tới nơi, nghe thấy mọi người truyền nhau rằng *Ân-thiên-tích* vì tranh nội nhà của *Sài-hoàng-thành*, bị một anh chàng béo đến đánh chết, ngày nay anh chàng ấy bỏ trốn, để di-lụy cho *Sài đại-quan-nhân* phải tống giam vào ngục. Hay *Sài đại-quan* phủ đã tịch-biên xét gia-sản của *Sài-hoàng-thành*, còn *Sài đại-quan-nhân* thì bị tra tấn khổ sở lắm, có lẽ nguy đến tính-mệnh.

Triều-cái nói:

— Cái thằng béo đen nay động đi đến đâu là sinh sự đến đấy!

Lý-qui nói:

— *Sài-hoàng-thành* bị hãn đánh đau, cảm tức mà chết. Hãn còn kéo đến chiếm-đoạt lấy sơn-nghiệp, lại sai người đánh *Sài đại-quan-nhân*, như thế thì dẫu đến bọt cũng không thể ngồi yên được!

Triều-cái nói:

— *Sài đại-quan-nhân* từ xưa đến nay vẫn tốn có to với sơn-trại, ngày nay ông ta bị nạn, có lẽ nào ta lại không xuống cứu, vậy để tôi xin thân-thành đem quân đi một phen nữa được.

Tông-giang nói:

— Đại-huynh là chủ sơn-trại, chớ nên khinh-động. Vả *Sài đại-quan-nhân* thuở trước cũng có ân-tình với tôi, để tôi xin thay đại-huynh xuống núi.

Ngô-dụng nói:

— Đặt *Cao-đường* dẫu nhỏ, nhưng vốn là một nơi đô-hội, quân nhiều lương đủ, ta chớ nên coi thường. Bây giờ nên mời *Lâm-xung*, *Tân-minh*, *Lý-tuấn*, *Lã-phương*, *Quách-thinh*, *Yên tập*, *Ân-bằng*, *Dương-lâm*, *Đặng-phi*, *Mã-lân* và *Bạch thắng*, cả thảy 12 vị đầu lĩnh, đem năm nghìn quân bản-bộ đi làm tiên-phong. Trung-quân chủ soái là ông *Tông-công-minh*, còn *Ngô-dụng* này cùng *Chu-đồng*, *Lôi-hoành*, *Đái-tôn*, *Lý-qui*, *Trương-hoành*, *Trương thuận*, *Dương hùng* và *Thạch-tú*, cả thảy 10 vị đầu-lĩnh đem ba nghìn quân bản-bộ đi tiếp ứng.

Bấy giờ cả thảy 22 vị đầu-lĩnh cùng tụ bọn *Triều-cái*, rồi chúng nhao xuống núi, thẳng đường tiến sang *Cao-đường*. Khi tiền-quân tới nơi, đã có thám-tử phi báo với quan phủ *Cao liêm*.

Cao-liêm nghe báo, cười nhạt mà phán rằng:

— Bọn thảo-khấu này xưa nay ẩn-nấp ở *Lương-sơn-bạc* ta vẫn định đem quân vào tiễn-diệt, ngày nay chúng lại dâng thân đến đây để chịu trói, tất là trời xui cho ta được thành công.

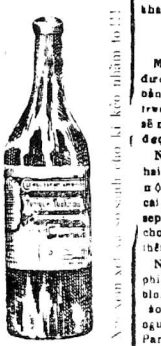
Nói xong, tức khắc truyền lệnh kẻ-sĩ đem quân-mã đem ra ngoài thành nghênh-chiến và truyền cho nhân dân phải lên mặt thành để bội vệ..

(Còn nữa).

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Rượu bổ-đào:
TONIQUE TONKINOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Ngày mồng... tháng... năm... Bổ-đào-khu... Chính-phủ ban cho... Tonkinois... được rằng... chiếu nọ đã trình... chứng của MONTÈS... sản công có chế... một thứ rượu bổ-đào... tên là quinquina... tốt hạng, đã nếm qua... thấy trình bày ở tờ... trình giấy...

Khen thử

Bổ-đào-khu... Chính-phủ... Tonkinois... Bổ-đào-khu... Chính-phủ... Tonkinois...

NHÀ BÀ-CHUÔNG

Tức là hiệu Bào-chế MONTÉS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh cảm.

Mắc bệnh cảm, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khắp xương.

Muốn trị bệnh cảm, chỉ có một thứ thuốc là

Cachets du Docteur Rascol

Mỗi ống sáu cachets

0$60

Tệ quá!!!

Hiệu Chấn-Hưng nhà đồ phố Hàng Bạc, độ này tệ quá. Nhân hàng lần nào làm cũng sai hẹn, công lấy đắt, giá vàng cao hơn người, hẹn mồng hai th. mồng ba mới xong, duy chỉ được một điều chắc chắn, cẩn thận, làm kỹ, kiểu mẫu khéo mà tươi.

Người mua hàng lại-cảo.

CÔNG-TY KHAI MỎ KEBAO, Ở PORT WALLUT CẦN DÙNG PHU MỎ

Công-ty khai mỏ Kebao ở Port Wallut có lời bá cáo để tiết cả các hạng phu mỏ (piqueurs, boiseurs, remblayeurs, roulleurs) biết rằng trước ngày 31 Août này, ai tự mình đến làm với công-ty, thì đến ou tết Nguyên-đán năm 1926 sẽ được thưởng số mỗi công là 0 p. 02. Thì-dụ như một người trong độ ấy làm được 125 công, thì đến tết sẽ được thưởng 2 p. 50. Làm được 25 công, thì công-ty giả cho một nửa tiền phi-tổn đi đường. Làm được 50 công thì công-ty giả cả cho tiền phi-tổn đi đường.

Phu mỏ làm lang như thường tỉ ra mỗi ngày cũng được 0 p. 45, nhưng lại còn có thể kiếm được hơn nữa. Làm khoán đong thì mỗi ngày có thể kiếm lược 0 p. 70, và có khi hơn nữa.

Mỗi ngày có phát cho mỗi người một khẩu hai trăm grammes gạo, tính giá 0 p. 09 một kilo. Phu ai muốn mua các thứ, có một người An-nam bán cho mỗi ngày từ 0 p. 05 đến 0 p. 15. Có một rạp hát mỗi ngày diễn một tích cho xem không, không mất tiền.

Phu được ở chỗ sạch-sẽ đãi một cách tử-tế, khi ốm đau có một viên thầy thuốc An-nam với những người khan-hộ An-nam chữa cho. Phu muốn làm phải đến thương giấy ở Port Wallut, hôm tới nơi được phát một bữa gạo không lấy tiền.

NHÀ BÀ-CHUÔNG

Tức là hiệu Bào-chế MONTÉS

54 Phố Paul Bert, Hanoi

Những người xanh vàng huyết kém, nhất là con gái những người đau mới khỏi, những người bị nạu nước mới khỏi nên dùng thuốc

Peptonate de fer MONTÉS

Trước mỗi bữa cơm chiều uống một độ

Giá tiền 0$80

SÁP MỠ Ba

PACHOD Frères & Cie LYON

Thuốc HÉMOGLOBINE BYLA

Trừ bệnh huyết suy rất mạnh

CUNG CẤP MẠNH MẼ BỔ TỐT

La thứ thuốc bổ huyết mạnh nhất

Xin hỏi tại hiệu BYLA

26, Avenue de l'Observatoire. — PARIS (France)

Bịnh ghẻ chốc

Đau nhứt trong chốc cũng

LÁC, NGHỨA, DA TRẦY KHÔ, NỨC, GHẺ cứng bất kỳ bịnh chứng nào người da thân thì trị tuyệt một cách hay, nhứt, thuốc thoa

FLORENTINE

Các ông dùng thử một lần, coi có quả thuốc thiệt hiệu-nghiệm vậy chăng. Cổ sưng mủ đỏ chứng chắc hay thật! Chay các nhà thuốc và tại số :

62, R. de Grenelle PARIS

Thuốc dán FLORENTINE

Nếu ai mắc phải bệnh tim, lúc vô giang-mai đã lâu hay mới, đến nỗi hay nhọ mà muốn được mau khỏi, không tốn tiền lại không hại về đường sinh dục, nên lấy liều thuốc của hiệu TỪ-NGỌC-LIÊN, n° 46, Rue Principale à Bay nầm, ở hiệu ấy là một nhà chuyên-trị bịnh khuếch bịnh tính đi rồi nàng không nghỉ việc là không tiếp được giấy ngợi khen và mình tự ở của nơi gửi tới.

Ở Ba-ngòi có gởi hiệu Kim-đức-giang, số phố hàng Bè và ở Rue hiệu Phương-nguyên phố Paul Bert làm đại lý bán bộ

THUỐC CHỮA BỆNH NHỨC ĐẦU

Heudiase

Ở các hàng thuốc lớn đều có bán cả

2906

SÁCH MỚI XUẤT-BẢN

Các Tiểu-thuyết và các sách, các truyện quốc-ngữ mới xuất-bản muốn đem gởi bán tại Haiphong được cẩn-thận và tiện-nong chu-tất, nên gởi hiệu NAM-TÂN, bán sách, số 84, phố Remiel, Haiphong bán giấp.

TAM-TÌNH-Y-QUÁN

Phố hàng Dầu, số 55 — Nam-định

Hiệu Tam-tình có thứ thuốc cam mạch, biết được bệnh nhân, trị khỏi hết bệnh cảm cảo, hoàn tán, cao đơn, chế huyền, cực tinh tế, chữa đủ các bệnh mới lâu đã nặng đã trọng, số sống phần con chữa cũng được hết sinh khỏi tử người giàu có tấy phải giá, người nghèo cũng cứu chẳng tiếc xin thuốc cũng cho, chữa các bệnh gia-truyền đến ông nông tính, đi tính, bent tinh, sinh tinh dương suy không đủ, đau bộ kinh nguyệt không điều, huyết ít, huyết đau, huyết hôi, huyết tích, khí hư sinh bạch đới, bốc rẫn bước kinh thấy gió liền muốn sinh ra trẫm chứng không đi hay có đi không nổi, xây chứng đau bụng đau tức kinh nhiều, ho lao, hen, đàm suyễn, thổ huyết, khạc huyết, xuất huyết, ho huyết, tí huyết, bàng huyết, chứng thấp, có chứng bất tinh là bọc pơn thông, giá mỗi hộp hay là chai 1 đồng.

Đau mắt có chứng cứu hay là lòng mi mắt, miệng mí chữa nên giờ thì khỏi, mất không có sẹo, mắt mất 1 đồng. Trẻ con chữa đau ruyền tả mỗi con 1 hào.

Lão và giang mai bền-nhiễn chữa khỏi và giải độc không tốn tiền lại sinh được nhiều thường mỗi chai 1 đồng, thứ 1 hào. Con ho lâu thuốc tốt mỗi lạng 1 hào. Thuốc bổ thận, chứng con bổ huyết giá trẻ trai gái đều dùng được cả mỗi hộp 1 đồng.

Thuốc cai ở phiện ngủ nằm ăn uống cả tâm-thần khỏi không rối và đi làm được tháp 2 đồng, nhẹ 1 đồng chai con 1 hào, qui khách ở xa viết thư về tỏ bệnh bản hiệu gửi thuốc đi ngay, gửi bằng lối bưu giải ngân, người gửi mandat-poste cho số nhà mà ngày. M. TRẦN-ĐẮC-GIỚI ou TAM-TÌNH-Y-QUÁN Nam-định.

Nhà thuốc TAM-TÌNH ở Hanoi, ở phố hàng Trong, chủ nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

NƯỚC HOA HIỆU L. T. PIVER

Nước hoa Floramy	0$95
Nước hoa Pompéia	0.95
Nước gội đầu Pompéia	0.65

GIÁ HẠ NHẤT Ở BẮC-KỲ NÀY

Bán tại nhà Bào-chế CHASSAGNE

Số 59, phố Paul-Bert, Hanoi

C. J. BONNET

La liqueur de luxe la plus fine du monde

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kế-nghiệp

Lập từ năm 1880, là thường gọi là hiệu thuốc Lập-hàng ở phố Trang-tiền (Rue Paul-Bert) số 31, Hanoi-Tonkin

Giây nói số 59

NÊN ĐẾN ĐỔ MÀ HỎI :

GELTIX HISTOGÉNIQUE *Thuốc nước . . . .* Giá : 1$25

GRANULÉ HISTOGÉNIQUE *Thuốc hạt . . . .* Giá : 1 . 25

Đều là thuốc bổ để trị bệnh lao, bệnh gịp và các bệnh đau phổi rất hay. Người lớn trẻ con đều dùng được cả.

DÉPURATIF RIBAL. *Thuốc tẩy huyết và tiêu độc (là thường gọi là thuốc lọc máu) trừ các bệnh đau xương đau mình, mụn mọc ở mặt, trứng cá, v. v. . . . .* Giá 1$30

SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống một thìa to . . . . . .* Giá : 1$25.

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thơ về, bản-hiệu xin trả lời ngay.

DA TỐT GIÀ HẠ

Thưa các ngài

Bản-hiệu xưa nay đóng giầy vẫn được các ngài tín nhiệm, vậy nay bản-hiệu lại xin các ngài chiếu cố bản-hiệu mới có thứ kem đánh giầy rất thơm mà khôi rập, khi bôi đi nhà giầy sẽ sáng, thì đã mệnh danh là (Crème VERNISIAN).

NGUYỄN-VĂN-THUẬN

Ancien élève des Laisnes Hanoi

Nhà cao-cẩn để hiểu các ngài.

NHÀ BÀ-CHUÔNG

Tức là hiệu Bào-chế MONTÉS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rửa vàng da dày, đau da dầy, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

Mắc phải các bệnh ấy thì nên dùng thuốc

Elixir Tridigestif

có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.

Giá mỗi chai : 1$10

Có bán ở Nhà Bà-chuông (Hanoi)

NHÀ BÀ-CHUÔNG

Tức là hiệu Bào-chế MONTÉS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu.

Trị bệnh mất máu, khi huyết suy yếu thần thể mỏi mệt gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra rạo phất lắm cho hay ho dễ uống thuốc này rất dễ, vì có mùi thơm không có lợm giọng bao giờ.

Hai thuốc này có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng chỉ là hay.

Ấy là :

Thuốc nước bổ huyết

MAU BO 1$10

RẺ LẮM !!!

MŨ TRẮNG BĂNG LIEGE

Giá đặc biệt **2$50** một cái

HAI-CHINH

74-76, RUE DU PONT-EN-BOIS 74-76

HANOI

CÁC NGÀI CÓ THỂ ĐƯỢC

MỘT TRIỆU

HOẶC 500.000, HOẶC 200.000, HOẶC 100.000 QUAN

Mỗi tháng một số tiền ký, nên mua một cái vé

CRÉDIT NATIONAL 1920

Lần mua vé thứ giá 20 quan, chưa đóng tiền mỗi tháng và mười quan. Rồi sẽ thi đua, tiền được ngay cái vé, riêng mình có quyền gửi-bán, số vé trúng số đó. Mình cứ chiếu kỳ đóng tiền mỗi tháng, thời tiền đóng không nghỉ đến, mà đã được dự các cuộc rút số, lại được có quyền gửi-bán mỗi lần vé giá quy có sinh lợi-tức.

Về Crédit National, mỗi năm tính có dự cuộc rút số là 1er Janvier, 1er Février, 1er Avril, 1er Mai, 1er Juillet, 1er Août, 1er Octobre, 1er Novembre

mỗi lần rút số có :

1 lô.	MỘT TRIỆU
1 lô.	500 000 quan
2 lô.	200 000 quan
3 lô.	100.000 quan
6 lô.	50.000 quan

Tiền rút số tám kỳ trong một năm cộng là 20 triệu quan

Như một rút số cũng để tráng làm

Muốn dự các cuộc rút số kỳ, nên gửi 20 quan cho ông chủ nhiệm nhà :

BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Papere, MARSEILLE (France) R. C. 6576

Việc bán vé này theo như bản luật ngày 13 Mars 1906 nên nhà nước đã được đã điều chắc chắn

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (Từ microfilms của Đại học Cornell)